

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

De Collatione Ecclesiarvm Parochialium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

DE COLLATIONE ECCLESIARVM
Parochialium.

Ad quos habetur etiam Pij Quarti, const. Inter multiplices fol. 783.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei
memoriam.

IN conferendis beneficijs Ecclesiasticis, & præsertim Parochialibus Ecclesijs per
sonis dignis, & habilibus, quæ in loco residere, & per se ipsos curam exercere
valeant, quantam diligentiam adhiberi oporteat Alexander III. Lateranen.
& Gregorius X. Lugdunen. generalibus Concilijs, ac Innocentij similiter I I I. &
aliorum Romanorum Pont. prædecessorum nostrorum editæ constitutiones testan-
tur. Quod vt diligentius, ac rectius perficiatur, statuit etiam Synodus Tridentina,
vt occurrente vacatione Parochialis Ecclesiæ etiã generaliter, vel specialiter, etiam
vigore indulti in fauorem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, aut alias quo-
modolibet reseruatæ, vel affectæ, debeat Episcopus habita notitia vacationis Ec-
clesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum
portionis assignatione constituere, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de
Rectore prouideatur. Et deinde Episcopus, & qui iuspatronatus habet, intra decem
dies, aut aliud tempus ab Episcopo præscribendum aliquos clericos ad regendum
Ecclesiam idoneos examinatoribus iuxta formam eiusdem Synodi deputatis, no-
minet, & non nisi ab eisdem examinatoribus per concursum aliorum Examinato-
rum, etiam tanquam magis idoneo ab Episcopo iudicato & electo de Ecclesia pro-
uidentur: alias prouisiones, seu institutiones omnes præter formam prædictam fa-
ctæ, surreptitiæ censeantur. Sed quoniam res humanæ semper in deterius prol-
abuntur, nisi sit qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet, & verendum sit
ne propter constitutionum huiusmodi transgressionem maximi abusus oriantur:
Nos, ad quorum notitiam non sine graui nostra molestia peruenit nonnullos ex ve-
nerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis occurrente vacatione
Parochialium Ecclesiarum eas nullo minus aut ritè seruato examine, præsertim il-
lo quod per concursum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam examine rite
seruato, personis minus dignis, carnalitatibus aut alium humanæ passionis affectum
non rationis iudicium sequentes contulisse, & de eis prouidisse, volentes quantum
cum Deo possumus huiusmodi ac etiam futuris periculis occurrere, eorundem præ-
decessorum nostrorum constitutiones præfatas, etiam innouando, auctoritate Apo-
stolica tenore præsentium omnes, & singulas collationes, prouisiones, institutiones,
& quasuis dispositiones Parochialium Ecclesiarum ab eisdem Episcopis, & Archie-
piscopis, ac quibusuis alijs collatoribus tam ordinarijs, quam delegatis etiã S. R. E.
Cardinalibus, ac sedis Apostolicæ Legatis, vel Nuncijs præter & contra formam ab
eodem Concilio Tridentino, præsertim in examine per concursum faciendo præ-
scriptam factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel mo-
menti fore, & esse, nullumque prouisis, ius, aut titulum etiam coloratum possidèdi
præbere, & parochiales Ecclesias huiusmodi, vt prius ante collationes huiusmodi
vacabant, ex nunc vacare statuimus, decernimus, & declaramus, easque omnes pro
tempore sic vacantes nostræ & sedis Apostolicæ, seu eorum quibus ius conferendi
eas præterquam Episcopis, & Archiepiscopis, qui curam dicti examinis iuxta decre-
tum Concilij habere debent competere, dispositioni reseruamus. Insuper ne paro-
chiales Ecclesiæ diu in suspenso maneant in maximum animarum periculum qua-
rumcunque parochialium Ecclesiarum, quarum dum pro tempore vacant, ad Epi-
scopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas & quosuis alios ordinarios colla-
tores in mensibus ordinarijs collatoribus etiam per nostras regulas assignatis pro-

uifio & collatio fpectat, & pertinet, de quibus idem Epifcopi & Ordinarij prædicti intra fex menfium fpatium à die uocationis earundem perfecto examine iuxta formam Concilij Tridentini præfati non prouiderint, ac illarum etiam quarum collationes nobis, & dictæ fedi generaliter vel fpecialiter & ex quauis caufa referuatæ, feu affectæ exiftunt, aut alias ex indulto fedis Apoftolicæ competunt, ad quas occurrerent illarum uocatione Epifcopi & Archiepifcopi præfati per examen concurfu mutuo habitæ iuxta dicti Concilij Tridentini formam approbatas, & magis idoneas non elegerint, aut electas nobis, vel fuccefforibus noftris, aut ijs ad quos collatio fpectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor menfium fpatium à die illius uocationis non fignificauerint, necnon Parochialium Ecclefiarum fimilium, quæ Iurifpatronatus Ecclefiæftici, vel aliorum feu clericorum & laicorum fimul fuerint, fi præfentatus intra tempus eifdem patronis à iure præfixum præuio examine iuxta formam dicti Concilij approbatus inftitui, inftitutioque ipfa per duos menfes à die præfentationis dilata fuerit, collationem, prouiffionem, inftitutionem, ac omnimodam difpofitionem nobis & ipfi Sedi, ac perfonis indulta huiufmodi conferendi, prouidendi, feu inftituendi obtinentibus refpectiue referuamus, datamen in Parochialibus Iurifpatronatus optione ipfis patronis, ut fi inftitutio ad ordinarios fpectabit, ipfis ordinarijs illam facere negligentibus, & ultra dictos duos menfes deferentibus, poffint pro huiufmodi inftitutione obtinenda habere recurfum ad Metropolitanum, vel uiciniorum Ordinarium, aut ad fedem Apoftolicam. Prohibentes etiam eifdem ordinarijs ne tempus decem dierum eifdem ordinarijs, & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis Examinatoribus præfixum, ultra alios decem dies prorogare audeant, vel præfument. Diftrictius inhihentes ne quis præter Romanos Põtifices, aut alios indulta huiufmodi obtinentes, ut præfertur quacunquæ fit fuper hoc auctoritate munitus, de huiufmodi beneficijs fic referuatis (ut præfertur) difponere, vel circa illa etiam per uiam permutacionis, vel alias innouare quoquomodo præfumat. Ut autem non folùm dignis, fed magis idoneis repertis iuxta eifdem Concilij decretum Parochiales Ecclefiæ conferantur, uolumus & eadem auctoritate decernimus, quòd fi Epifcopus minus habilem poft habitis magis idoneis elegerit, poffint ij qui reiecti fuerint à mala electione huiufmodi ad Metropolitanum, vel fi ipfe eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad uiciniorum ordinarium uti noftris, & fedis huiufmodi delegatum, aut alias ad ipfam fedem Apoftolicam appellare, ac præelectum ad nouum examen coram ipfo appellationis Iudice & eius Examinatoribus prouocare, & conftitit de prioris eligentis irrationabili iudicio, eoque reuocato, Parochialis, magis idoneo per eundem iudicem appellationis auctoritate noftra (quatenus collatio ad Epifcopum à quo appellatum fuit fpectaret) conferatur, alias eidem magis idoneo per iudicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum ad quem collatio, prouiffio, vel inftitutio fpectabit. Hæc tamen appellatio interpofta interim non impediatur aut fuspendatur, quominus electio per ordinarium primo loco facta interim debitæ demandetur executioni, & prouiffus ab eadem Ecclefiæ caufa appellationis huiufmodi dependente non amoueat. Et fi quis à fententia per Iudicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad fedem ipfam Apoftolicam appellabit. Si fecus in præmiſſis omnibus & fingulis actum aut attentatum fuerit, irritum decernimus & inane. Volumus autem quod præfentium tranfumptis manu alicuius Notarij publici fubfcriptis, & figillo alicuius perfonæ in dignitate Ecclefiæftica conftitutæ munitis, eadem prurſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ præfentibus adhiberetur, fi forent exhibitæ vel offerentæ, quodve literæ ipfæ Cameræ & Cancellariæ Apoftolicarum, & Audientiæ caufarum Palatij Apoftolici ualuis, & in acie Campi Floræ dimiffis inibi copijs publicatæ & affixæ, omnes ita afficiant & arctent ac fi illis perfonaliter intimatæ fuiffent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noftræ declarationis, ftatuti, decreti,

refer-

reſeruationis, prohibitionis, inhibitionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurū. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milieſimo quingentimo ſexageſimo ſexto, quintodecimo Kal. Aprilis, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Cæſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Vifa de Curia M. de Enciſo.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingentimo ſexageſimo ſeptimo, Indictione decima, die verò decimaſexta menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Secundo, retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in retroſcriptis locis, vt moris eſt per nos Alexandrum Aſtancollum, & Iohannem Guerardum prælibati Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſ.

DECLARATIO FACULTATIS ORDINARIORVM
viſitandi, & corrigendi loca, & perſonas Militiæ, & Hospitalis Sancti Iohannis Hieroſolymitani, in his dumtaxat, quæ concernunt curam animarum,
& adminiſtrationem Sacramentorum.

Similem declarationem fecit Greg. 13. in eius conſt. 88. Conſueuit ſedes, & vide etiam Greg. conſt. 67. Circumſpecta in omnibus.

De materia autem Priuilegiorum iſtius Militiæ, & Hospitalis poſui concord. ſup. in Pij 4. conſt. 14. Circumſpecta, fol. 663.

Pius Papa Quintus, Ad futuram rei memoriã.

EXPOSCIT Paſtoralis officij debitum, cui diſponente Domino præſidemus, vt ad ea ſolicite intendamus, per quæ diſcordiarum & litium, ac controuerſiarum quarumlibet materia tollatur. Sanè cum nonnulli ex Venerabilibus fratribus Epiſcopis dilectos filios Magiſtrum, Baliuos, Caſtellanum, Empoſte, Priores, Donatos, Capellanos, Fratres, Milites, & alias quaſcunque perſonas, Hospitalis S. Iohannis Hieroſolymitani ratione Eccleſiarum curam animarum habentium, illarumq; Rectores, & Miniſtros ad ipſum Magiſtrum ſpectan. & pertinent. iuxta Sacri Oecumenici Concilij Trid. viſitare, dictus verò Magiſter, & alij prædicti ipſos, illorumq; Eccleſias, Capellanos, & Miniſtros dictis decretis minimè comprehendendi, ſed ab illis exemptos eſſe prætenderent, materia quaſtionis orta. Nos igitur eorum paci, & quieti conſulere volentes omnes lites, & controuerſias huiuſmodi tam in Romana Curia, quàm alibi coram quibuſcunque Iudicibus in quacunque inſtantia penden. illarumq; ſtatus, & merita pro ſufficienter expreſſis habent. ad nos auocantes, eas caſſamus, extinguiſimus, & ſuper illis perpetuum ſilentium imponimus, ac omnes dictæ Militiæ perſonas à quibuſuis cenſuris harum cõtrouerſiarum occaſione, contra eas per quoscunque latis, & incurſis abſoluimus: Et nè in futurum aliqua amplius controuerſia oriri poſſit decernimus, declaramus, ſtatuiſimus, omnes, & ſingulos locorum Epiſcopos, & alios Superiores tanquam Apoſtolicæ Sedis delegatos omnes, & quaſcunque Parochiales Eccleſias, ceteraque beneficia Eccleſiaſtica ſuarum Ciuitatum, & Diœc. quibus animarum cura imminet, ad dictam Religionem, eiùſque Milites, Capellanos, Miniſtros, Rectores quomodolibet pertinent. etiam quòd in eis Epiſcopalem, & temporalem iuriſdictionem Reli-

Bbb gio,